PAKUOTĖS LAPELIS: INFORMACIJA VARTOTOJUI

Betaferon 250 mikrogramų/ml, milteliai ir tirpiklis injekciniam tirpalui
Beta-1b interferonas

Atidžiai perskaitykite visą šį lapelį, prieš pradėdami vartoti vaistą.
- Neišmeskite šio lapelio, nes vėl gali prireikti jį perskaityti.
- Jeigu kiltų daugiau klausimų, kreipkitės į gydytoją arba vaistininką.
- Šis vaistas skirtas Jums, todėl kitiems žmonėms jo duoti negalima. Vaistas gali jiems pakenkti (net tiems, kurių ligos simptomai yra tokie patys kaip Jūsų).
- Jeigu pasireiškė sunkus šalutinis poveikis arba pastebėjote šiame lapelyje nenurodytą šalutinį poveikį, pasakykite gydytojui arba vaistininkui.

Lapelio turinys

1. **Kas yra Betaferon ir kam jis vartojamas**
2. **Kas žinotina prieš vartojant Betaferon**
3. **Kaip vartoti Betaferon**
4. **Galimas šalutinis poveikis**
5. **Kaip laikyti Betaferon**
6. **Kita informacija**
   Priedas. Vaisto švirkštimasis

1. KAS YRA BETAFERON IR KAM JIS VARTOJAMAS

Kas yra Betaferon

Betaferon yra vaistas, dar vadinamas interferonu, vartojamas išsėtinei sklerozei gydyti. Interferonai yra organizmo gaminami baltymai, padedantys apsisaugoti imuninės sistemos atakų, pvz., virusinių infekcijų.

Kaip veikia Betaferon

Išsėtinė sklerozė (IS) yra ilgai trunkanti būsena, veikianti centrinę nervų sistemą (CNS), ypač galvos ir nugaros smegenų funkcionavimą. Sergant IS, uždegiminis procesas pažeidžia apsauginį dangalą (vadinamą *mielinu*) aplink CNS nervus ir trukdo nervams tinkamai veikti. Tai vadinama *demielinizacija*.
Tiksli IS priežastis nėra žinoma. Yra manoma, kad svarbų vaidmenį procese, kurio metu pažeidžiama CNS, vaidina sutrikęs organizmo imuninės sistemos atsakas.

CNS gali būti pažeidžiama IS priepuolio (*atkryčio*) metu. Tai gali sukelti laikiną negalią, pvz., vaikščiojimo sutrikimą. Simptomai gali išnykti visiškai arba dalinai.
Nustatyta, kad beta-1b interferonas keičia imuninės sistemos atsaką ir padeda sumažinti ligos aktyvumą.

Kaip Betaferon padeda kovoti su jūsų liga:

Pavienis klinikinis reiškinys, rodantis didelę išsėtinės sklerozės vystymosi riziką: nustatyta, kad Betaferon lėtina progresavimą iki ryškios išsėtinės sklerozės išsivystymo.

Recidyvuojančioji remituojančioji išsėtinė sklerozė: kartotine remituojančiąja išsėtine skleroze sergantiems ligoniams kartais pasireiškia priepuoliai ar atkryčiai, kurių metu simptomai pastebimai sustiprėja. Nustatyta, kad Betaferon sumažina priepuolių dažnumą ir sunkumą. Betaferon mažina ligos gydymo ligoninėje dažnumą ir ilgina ligos aprimimo trukmę.

Antrinė progresuojančioji išsėtinė sklerozė: Kai kuriais atvejais ligoniai, sergantys recidyvuojančiąja remituojančiąja IS, pastebi, kad jų simptomai sustiprėja ir jiems išsivysto kita IS forma, vadinama antrine progresuojančiąja IS. Sergant šia forma, ligonių būklė vis blogėja, nepriklausomai nuo to, ar būna atkryčiai. Betaferon gali sumažinti dažnumą ir sunkumą bei sulėtinti negalios progresavimą.

Kam Betaferon vartojamas

Betaferon skiriamas ligoniams,

► **kuriems pirmą kartą pasireiškė simptomai, rodantys didelę riziką išsėtinės sklerozės išsivystymui.** Prieš pradedant gydymą Jūsų gydytojas atliks tyrimą ir atmes visas kitas priežastis, galinčias paaiškinti šiuos simptomus.

► **kurie serga recidyvuojančiąja remituojančiąja išsėtine skleroze, pasireiškiančia bent dviem atkryčiais per pastaruosius dvejus metus.**

► **kurie serga antrine progresuojančiąja išsėtine skleroze, jei liga aktyvi, kaip rodo atkryčiai.**

2. KAS ŽINOTINA PRIEŠ VARTOJANT BETAFERON

Betaferon vartoti negalima

- **jeigu esate nėščia**, gydymo Betaferon pradėti negalima (žr. „Nėštumas “);
- **jeigu yra alergija** *(padidėjęs jautrumas)* natūraliam ar rekombinuotajam interferonui, žmogaus albuminui arba bet kuriai pagalbinei Betaferon medžiagai;
- **jeigu esate sunkios depresijos būklės ir /arba galvojate apie savižudybę** (žr. „Specialių atsargumo priemonių reikia“ ir 4 skyrių „Galimas šalutinis poveikis”);
- **jeigu sergate sunkia kepenų liga** (žr. „Specialių atsargumo priemonių reikia“, „Kitų vaistų vartojimas” ir 4 skyrių „Galimas šalutinis poveikis”).

► Jei bent vienas iš aukščiau išvardytų punktų jums tinka, **pasakykite gydytojui**.

Specialių atsargumo priemonių reikia

Prieš skiriant Betaferon jūsų gydytojui taip pat reikia žinoti:

- **Jeigu Jums yra *monokloninė gamopatija*.** Tai yra **imuninės sistemos sutrikimas, kai kraujyje yra nustatomas nenormalus baltymas**. Vartojant vaistinius preparatus, tokius kaip Betaferon, gali išsivystyti problemos su smulkiomis kraujagyslėmis *(kapiliarais) (sisteminis kapiliarų pralaidumo sindromas)*. Tai gali iššaukti šoką *(kolapsą)*, kuris net gali būti mirtinas.

- **Jeigu Jūs sirgote depresija ir/arba seniau kilo minčių apie savižudybę.** Gydymo metu Jūsų gydytojas Jus atidžiai stebės. Jeigu jūsų depresija sunki ir/arba mintys apie savižudybę yra rimtos, Betaferon jums nebus skiriamas (taip pat žr. „Betaferon vartoti negalima”).

- **Jeigu praeityje turėjote traukulių priepuolių arba jeigu vartojate priešepilepsinius vaistus** *(antiepileptikus)* (taip pat žr. skyrių „Kitų vaistų vartojimas” ir 4 skyrių „Galimas šalutinis poveikis”), tuomet gydytojas galės Jus atsargiai gydyti.

- **Jeigu Jūs turite sunkių problemų su inkstais**, gydymo metu Jūsų gydytojas gali atidžiai stebėti Jūsų inkstų funkciją.

► Jei bent vienas iš aukščiau išvardytų punktų jums tinka, **pasakykite gydytojui**.

Kol vartojate Betaferon, jūsų gydytojui taip pat reikia žinoti:

- **Jeigu pasireiškė tokie simptomai, kaip viso kūno niežėjimas, veido ir/arba liežuvio paburkimas ar staigus dusulys.** Tai gali būti sunkios alerginės reakcijos *(padidėjusio jautrumo)* simptomai, kurie gali tapti pavojingais gyvybei.

- **Jeigu jaučiatės pastebimai liūdnesnis arba labiau nusivylęs negu prieš pradedant gydymą Betaferon, arba jei Jums kilo minčių apie savižudybę.** Jeigu vartojant Betaferon jums atsirado depresija, jums gali reikėti specialaus gydymo ir Jūsų gydytojas Jus atidžiai stebės ir gali nuspręsti nutraukti jūsų gydymą. Jeigu jūsų depresija sunki ir/arba mintys apie savižudybę yra rimtos, Betaferon jums nebus skiriamas (taip pat žr. „Betaferon vartoti negalima").

- **Jeigu pastebėjote neįprastai greitą kraujosrūvų atsiradimą, padidėjusį kraujavimą po sužeidimo arba jei dažnai susergate infekcinėmis ligomis.** Šie simptomai gali rodyti sumažėjusį kraujo ląstelių arba sumažėjusį trombocitų (ląstelių, kurios padeda krešėti kraujui) skaičių kraujyje. Galbūt jūsų gydytojas papildomai jus stebės.

- **Jeigu pasireiškia apetito netekimas, nuovargis, pykinimas, pasikartojantis vėmimas, ypač jeigu pastebite išplitusį niežėjimą, odos arba akies baltymo pageltimą ir nesunkiai atsirandančias kraujosruvas**. Šie simptomai gali rodyti, kad jūsų kepenų funkcija yra pakenkta. Klinikinių tyrimų metu Betaferon gydytiems pacientams pastebėti kepenų funkcijos verčių pakitimai. Kaip ir kitiems beta interferonams, sunkus kepenų pažeidimas, įskaitant kepenų nepakankamumo atvejus, Betaferon vartojantiems pacientams pastebėtas retai. Sunkiausi simptomai nustatyti pacientams, vartojantiems kitus vaistus arba sergantiems kitomis ligomis, galinčiomis kenkti kepenims (pvz., alkoholizmas, sunki infekcija).

- **Jeigu Jūs patiriate simptomus, pavyzdžiui, netaisyklingą širdies plakimą, tinimą, pvz., kulkšnių, blauzdų srityje ar dusulį.** Tai gali rodyti širdies raumens ligą *(kardiomiopatiją)*, kuri Betaferon vartojantiems pacientams pasireiškė retais atvejais.

- **Jeigu pajuntate pilve skausmą, einantį į nugarą ir/arba jus pykina ar karščiuojate.** Tai gali rodyti kasos uždegimą *(pankreatitą)*, kuris buvo pastebėtas vartojant Betaferon. Tai dažnai būna susiję su tam tikrų kraujo riebalų *(triglicerido)* padidėjimu.

  ► Jeigu jums pasireiškia bent vienas iš aukščiau nurodytų simptomų, **Betaferon vartojimą nutraukite ir nedelsiant kreipkitės į gydytoją**.

Kiti dalykai, į kuriuos reikia atsižvelgti vartojant Betaferon:

- **Jums turės būti atliekami kraujo tyrimai** kraujo ląstelių skaičiui, kraujo cheminei sudėčiai ir kepenų fermentų kiekiui nustatyti. Tyrimai bus atliekami **prieš Jums pradedant vartoti Betaferon, reguliariai pradėjus gydymą Betaferon ir periodiškai Betaferon vartojimo laikotarpiu**, net jei jums nėra tam tikrų simptomų. Šie kraujo tyrimai bus atliekami greta tyrimų, kurie įprastai atliekami jūsų IS stebėti.

- **Jeigu sergate širdies liga, į gripą panašūs simptomai, dažnai pasireiškiantys gydymo pradžioje, jums gali sukelti stresą.** Betaferon reikia skirti atsargiai; jūsų gydytojas stebės Jus dėl Jūsų širdies būklės pablogėjimo, ypatingai gydymo pradžioje. Pats Betaferon tiesioginio poveikio širdžiai neturi.

- **Jums bus** reguliariai arba tada, kai Jūsų gydytojas mano, kad būtina dėl kitų priežasčių, **tiriama skydliaukės funkcija**.

- **Betaferon sudėtyje yra žmogaus albumino ir todėl yra virusinių ligų perdavimo rizika.** Taip pat egzistuoja rizika perduoti Creutzfeld-Jacob ligą (CJL).

- **Gydant Betaferon Jūsų organizme gali pasigaminti medžiagų, kurios yra vadinamos *neutralizuojančiais antikūnais,*** kurios gali sureaguoti su Betaferon *(neutralizuojantis poveikis)*. Kol kas nėra aišku, ar šie neutralizuojantys antikūnai mažina gydymo efektyvumą. Neutralizuojantys antikūnai pasigamina ne visų pacientų organizme. Šiuo metu neįmanoma nustatyti, kurie ligoniai priklauso šiai grupei.

Injekcijos vietos reakcijos:

Gydymo Betaferon metu gali pasireikšti injekcijos vietos reakcijos. Galimi simptomai: paraudimas, patinimas, odos spalvos pakitimas, uždegimas, skausmas ir padidėjęs jautrumas. Odos ir audinių irimas *(nekrozė)* aplink injekcijos vietą yra nustatoma rečiau. Injekcijos vietos reakcijų pasireiškimas paprastai retėja per laiką.

Dėl injekcijos vietos odos ir audinių trūkinėjimo gali susidaryti randų. Jei šie simptomai yra sunkūs, gydytojui gali reikėti pašalinti svetimkūnius ir apmirusius audinius *(*angl. *debridement)*, rečiau reikalingas odos persodinimas, gijimas gali užtrukti iki 6 mėnesių.

Kad sumažėtų injekcijos vietos reakcijos pavojus, Jūs turite:
- švirkščiant laikytis sterilumo (aseptikos) reikalavimų ,
- kiekvieną kartą švirkšti vis į kitą vietą (žr. priedą „Vaisto švirkštimasis").

Injekcijos vietos reakcijų gali sumažėti naudojant autoinjektorių. Daugiau apie tai gali papasakoti gydytojas.

Jei Jums pasireiškia bet koks įtrūkimas odoje, kuris gali būti susijęs su tinimu ar skysčių tekėjimu iš injekcijos vietos:

► **Nutraukite Betaferon injekcijas** ir pasikalbėti su savo gydytoju.

► **Jeigu jums skauda tik vienoje injekcijos vietoje** *(pažeidimas)* **ir audinių pažeidimas *(nekrozė)* nėra labai plati, galite toliau vartoti Betaferon.**

► **Jeigu jums skauda keliose injekcijos vietose** *(keli pažeidimai*), turite nutraukti Betaferon vartojimą iki to laiko, kai jūsų oda užgis.

Jūsų gydytojas reguliariai tikrins, kaip Jūs švirkščiatės vaistus, ypač jei injekcijos vietoje pasireiškia reakcijos.

- **Kitų vaistų vartojimas**

Jeigu vartojate arba neseniai vartojote kitų vaistų, įskaitant įsigytus be recepto, pasakykite gydytojui arba vaistininkui.

Oficialių sąveikos tyrimų, nustatančių, ar Betaferon veikia kitus vaistus arba ar kiti vaistai veikia Betaferon, neatlikta.

Nerekomenduojama vartoti Betaferon kartu su kitais imuninės sistemos atsaką keičiančiais vaistais, išskyrus priešuždegiminius vaistus, vadinamus *kortikosteroidais* arba *adrenokortikotropinį hormoną (AKTH).*

Betaferon reikia vartoti atsargiai su:
- **vaistais, kuriems reikalinga tam tikra kepenų fermentų sistema** (vadinama *citochromo P450 sistema*), kad jie būtų pašalinti iš organizmo, pvz., vaistais, vartojamais epilepsijai gydyti (pvz., fenitoinas);

- **vaistais, turinčiais poveikį kraujo ląstelių gamybai**.

Betaferon vartojimas su maistu ir gėrimais

Betaferon švirkščiamas po oda, todėl manoma, kad jūsų vartojamas maistas ar gėrimai Betaferon veikti neturėtų.

Vaikai ir paaugliai

Oficialių klinikinių ar farmakokinetinių tyrimų su vaikais ar paaugliais neatlikta.
Tačiau yra duomenų apie 12-16 metų amžiaus vaikus ir paauglius. Šie duomenys rodo, kad saugumas šio amžiaus vaikams ir paaugliams, gaunantiems Betaferon 8 milijonus TV po oda kas antrą dieną, yra toks pats kaip ir suaugusiems. Duomenų apie Betaferon vartojimą jaunesniems nei 12 metų vaikams nėra, todėl tokio amžiaus vaikams Betaferon vartoti negalima.

Nėštumas

Jeigu galite pastoti, vartojant Betaferon turite naudoti kontraceptines priemones.

- ► **Jeigu esate arba manote, kad galite būti nėščia**, pasakykite savo gydytojui. Jeigu esate nėščia, gydymo Betaferon pradėti negalima (dar žr. „Betaferon vartoti negalima").
- ► **Jeigu norite pastoti**, pirma aptarkite tai su savo gydytoju.
- ► **Jeigu vartodama Betaferon, tapote nėščia,** nutraukite gydymą ir nedelsdama kreipkitės į gydytoją. Jūsų gydytojas kartu su Jumis nuspręs ar Betaferon gydymas bus tęsiamas, ar ne.

Prieš vartojant bet kokį vaistą, būtina pasitarti su gydytoju arba vaistininku.

Žindymo laikotarpis

Nenustatyta, ar beta-1b interferono patenka į motinos pieną. Tačiau teoriškai įmanoma, kad žindomam kūdikiui Betaferon gali turėti sunkų šalutinį poveikį.

- ► Prieš nuspręsdama, ar liautis žindyti kūdikį, ar nutraukti gydymąsi Betaferon, pasitarkite su gydytoju.

Prieš vartojant bet kokį vaistą, būtina pasitarti su gydytoju arba vaistininku.

Vairavimas ir mechanizmų valdymas

Betaferon gali turėti šalutinį poveikį centrinei nervų sistemai (žr. 4 skyrių „Galimas šalutinis poveikis"). Jei Jūs esate ypač jautrus, tai gali turėti įtakos Jūsų gebėjimui vairuoti ar valdyti mechanizmus.

Svarbi informacija apie kai kurias pagalbines Betaferon medžiagas

Betaferon turi nedidelį kiekį neveiklių pagalbinių medžiagų: manitolio (natūralaus cukraus) ir žmogaus albumino (baltymo). Jei yra arba atsiranda alergija *(padidėjęs jautrumas)* bet kuriai pagalbinei medžiagai, Betaferon vartoti negalima.

3. Kaip vartoti Betaferon

Gydymas Betaferon turi būti pradedamas prižiūrint gydytojui, kuris turi patirties gydant išsėtinę sklerozę.

Betaferon visada vartokite tiksliai, kaip nurodė gydytojas. Jeigu abejojate, kreipkitės į gydytoją arba vaistininką.

Dozavimas

Įprastos dozės:

Kas antrą dieną (kas dvi dienas) po 1 ml paruošto Betaferon tirpalo (žr. priedą) švirkščiama po oda *(subkutaniškai)*. Toks kiekis lygus 250 mikrogramų (8 milijonams TV) beta-1b interferono.

Paprastai gydymą reikia pradėti mažomis 0,25 ml (62,5 mikrogramų) dozėmis. Paskui Jūsų dozės bus palaipsniui didinamos iki visos 1,0 ml (250 mikrogramų) dozės.
Dozes reikia didinti kas ketvirtą injekciją keturiais etapais (0,25 ml, 0,5 ml, 0,75 ml, 1,0 ml). Jūsų gydytojas gali nuspręsti kartu su Jumis keisti dozės didinimo laikotarpius, priklausomai nuo šalutinių poveikių, kurie gali pasireikšti gydymo pradžioje.

Injekcijos ruošimas:

Prieš injekciją turi būti paruoštas Betaferon tirpalas iš buteliuke esančių Betaferon miltelių ir 1,2 ml tirpiklio, esančio užpildytame švirkšte. Tai atliks Jūsų gydytojas ar jo padėjėjas arba Jūs patys, kai būsite pakankamai apmokyti.

Instrukcija žingsnis po žingsnio, kaip švirkštis Betaferon po oda pateikta šio pakuotės lapelio kitoje pusėje esančiame priede. Šioje instrukcijoje taip pat nurodyta, kaip ruošti Betaferon injekcinį tirpalą.

Injekcijos vietą reikia nuolat keisti. Žiūrėkite „Specialios atsargumo priemonės vartojant Betaferon" ir laikykitės nurodymų, pateiktų skyriuje „Injekcijos vietos keitimas" ir šio pakuotės lapelio kitoje pusėje esančiame priede.

Šiuo metu nėra žinoma kaip ilgai reikia gydyti Betaferon. **Gydymo trukmę nustatys Jūsų gydytojas kartu su Jumis.**

Pavartojus per didelę Betaferon dozę

Suleidus daug kartų didesnę už rekomenduojamą išsėtinei sklerozei gydyti Betaferon dozę, pavojingų gyvybei nepageidaujamų reiškinių neatsirado.

► Jei suleidote per daug Betaferon arba leidote per dažnai, **pasakykite gydytojui**.

Pamiršus pavartoti Betaferon

Jei pamiršote susišvirkšti vaistų reikiamu laiku, padarykite tai tuoj pat, kai tik prisiminsite, o kitą injekciją darykite po 48 valandų.

Negalima vartoti dvigubos dozės norint kompensuoti praleistą dozę.

Nustojus vartoti Betaferon

Jeigu Jūs nutraukėte arba norėtumėte nutraukti gydymą, turite tai aptarti su savo gydytoju. Ūminių gydymo nutraukimo simptomų neturėtų būti.
► Jeigu kiltų daugiau klausimų dėl šio vaisto vartojimo, kreipkitės į gydytoją arba vaistininką.

4. GALIMAS ŠALUTINIS POVEIKIS

Betaferon, kaip ir kiti vaistai, gali sukelti šalutinį poveikį, nors jis pasireiškia ne visiems žmonėms.

Gydymo pradžioje šalutinis poveikis pasireiškia dažnai, bet toliau gydant paprastai mažėja.

Dažniausi šalutiniai reiškiniai yra šie:

- **Į gripą panašūs simptomai, pvz.,** karščiavimas, šaltkrėtis, sąnarių skausmas, bendras negalavimas, prakaitavimas, galvos ar raumenų skausmas. Šiuos simptomus galima malšinti vartojant paracetamolį arba nesteroidinius priešuždegiminius vaistus, pvz., ibuprofeną.

- **Injekcijos vietos reakcijos.** Galimi simptomai: paraudimas, patinimas, spalvos pasikeitimas, uždegimas, skausmas, padidėjęs jautrumas, nekrozė. Jei pasireiškia reakcijos injekcijos vietoje, daugiau informacijos ir ką reikia daryti, rasite 2 skyriuje „Specialių atsargumo priemonių reikia". Šias reakcijas galima sumažinti vartojant autoinjektorių. Jeigu norite sužinoti daugiau, kreipkitės į savo gydytoją.

Šalutiniam poveikiui sumažinti gydymo pradžioje, jūsų gydytojas turi pradėti nuo mažos Betaferon dozės ir palaipsniui ją didinti (žr. 3 skyrių „ Kaip vartoti Betaferon").

Betaferon taip pat gali sukelti sunkų šalutinį poveikį. Jeigu pasireiškia stiprus šalutinis poveikis arba jeigu atsiranda šiame lapelyje neminėtas šalutinis poveikis, pasakykite gydytojui arba vaistininkui.

- **Nedelsdami pasakykite gydytojui ir nutraukite Betaferon vartojimą:**

  - Jeigu pasireiškė tokie simptomai kaip **viso kūno niežėjimas, veido ir/arba liežuvio paburkimas ar staigus dusulys.**

  - Jeigu jaučiatės **pastebimai liūdnesnis arba labiau nusivylęs negu prieš pradedant gydymą Betaferon, arba jei Jums kilo minčių apie savižudybę.**

  - Jeigu pastebėjote **neįprastai greitą kraujosruvų atsiradimą, padidėjusį kraujavimą po sužeidimo arba jei dažnai susergate infekcinėmis ligomis.**

  - Jeigu pasireiškia **apetito netekimas, nuovargis, pykinimas, pasikartojantis vėmimas, ypač jeigu pastebite išplitusį niežėjimą, odos arba akies baltymo pageltimą ir nesunkiai atsirandančias kraujosruvas.**

  - Jeigu Jūs patiriate **simptomus, pavyzdžiui, netaisyklingą širdies plakimą, tinimą, pvz., kulkšnių, blauzdų srityje ar dusulį.**

  - Jeigu pajuntate **pilve skausmą, einantį į nugarą ir/arba jus pykina ar karščiuojate.**

Toliau pateikiamas šalutinių reiškinių sąrašas, parengtas pagal Betaferon klinikinių tyrimų rezultatus (1 lentelė) ir pagal nustatytus šalutinius reiškinius, vaistui patekus į rinką (2 lentelė).

1 lentelė: (labai dažni (dažnis ≥10 % atvejų) šalutiniai reiškiniai, pastebėti atliekant klinikinius tyrimus gydant Beraferon ir dažniau negu gydant placebu pasitaikantys šalutiniai reiškiniai. Į lentelę taip pat įrašyti šalutiniai reiškiniai, pasitaikantys rečiau negu 10 %, tačiau reikšmingai susiję su gydymu.

- **infekcija,** abscesas
- baltųjų **kraujo ląstelių** skaičiaus sumažėjimas, **limfmazgių** padidėjimas
- sumažėjęs **cukraus kiekis kraujyje**
- **depresija, nerimas**
- **galvos skausmas, svaigimas**, mieguistumas, migrena, **tirpimo ar dilgčiojimo pojūtis** *(parestezija)*
- **konjunktyvitas, sutrikęs regėjimas**
- **ausies** skausmas
- nereguliarus bei greitas **širdies** plakimas ar pulsas *(palpitacija)*
- paraudimas ir/arba veido paraudimas dėl **kraujagyslių** išsiplėtimo, padidėjęs **kraujospūdis**
- sloga, kosulys, užkimimas dėl viršutinių **kvėpavimo takų** infekcijos, sinusitas, sustiprėjęs kosulys, **dusulys**
- viduriavimas, vidurių užkietėjimas, šleikštulys, vėmimas, **pilvo** skausmas
- **kepenų** fermentų padaugėjimas kraujyje (kurį rodo kraujo tyrimai)
- **odos** sutrikimas, bėrimas
- **raumenų** sustingimas *(hipertonija)*, raumenų skausmas *(mialgija),* raumenų silpnumas *(miastenija),* **nugaros** skausmas, **galūnių** (pvz., rankų ir kojų pirštų) skausmas
- šlapimo susilaikymas, baltymo atsiradimas **šlapime** (rodys šlapimo tyrimai) dažnas šlapinimasis, šlapimo nelaikymas, staigus noras šlapintis
- skausmingos mėnesinės, **mėnesinių ciklo sutrikimas**, gausus kraujavimas iš gimdos, ypač tarp mėnesinių, **impotencija**
- **injekcijos vietos** reakcija (paraudimas, patinimas, spalvos pokyčiai, uždegimas, skausmas, alerginė reakcija *(padidėjęs jautrumas)* (žr. „Specialių atsargumo priemonių reikia"), odos įtrūkimai ir audinių irimas *(nekrozė)* injekcijos vietoje (žr. „Specialių atsargumo priemonių reikia "), į gripą panašūs simptomai, karščiavimas, skausmas, krūtinės skausmas, **skysčio kaupimasis** rankose, kojose ir veide, **jėgų sumažėjimas/netekimas**, šaltkrėtis, prakaitavimas, bendras negalavimas

2 lentelė: šalutiniai reiškiniai, pastebėti vaistui patekus į rinką (savanoriškų pranešimų duomenys):

► **Labai dažni šalutiniai poveikiai (gali pasireikšti 1 iš 10 vartojusių asmenų):**

- į gripą panašūs simptomai*,
- šaltkrėtis*,
- karščiavimas*,
- injekcijos vietos reakcija*
- injekcijos vietos uždegimas*,
- injekcijos vietos skausmas*.

*(*dažnis pagrįstas klinikiniais tyrimais)*

► **Dažni šalutiniai poveikiai (gali pasireikšti nuo 1 iki 10 iš 100 vartojusių asmenų):**

- odos įtrūkimai ir audinių irimas *(nekrozė)* injekcijos vietoje*
  *(*dažnis pagrįstas klinikiniais tyrimais)*

► **Nedažni šalutiniai poveikiai (gali pasireikšti nuo 1 iki 10 iš 1 000 vartojusių asmenų):**

- sumažėjęs baltųjų ir raudonųjų kraujo ląstelių skaičius kraujyje, sumažėjęs trombocitų (kurie padeda krešėti kraujui) skaičius,
- depresija,
- padidėjęs kraujospūdis,
- pykinimas,
  vėmimas,
- pakitusios kepenų tyrimo vertės (kepenų gaminamų fermentų padaugėjimas),
- patinusios ir paprastai niežinčios odos sritys ar gleivinės *(urtikarija)*,
- bėrimas,
- niežulys *(pruritas)*,
- galvos plaukų slinkimas,
- raumenų skausmas,
- raumenų sustingimas.

► **Reti šalutiniai poveikiai (gali pasireikšti nuo 1 iki 10 iš 10 000 vartojusių asmenų):**

- patinę limfmazgiai,
- sunkios alerginės *(padidėjusio jautrumo)* reakcijos,
- sutrikusi limfmazgių veikla (gaminama per daug ar per mažai hormonų),
- galimas tam tikrų kraujo riebalų *(triglicerid*ų*)* padaugėjimas (žr. „Specialių atsargumo priemonių reikia"), (kurį rodo kraujo tyrimai),
- žymus apetito netekimas ir susijęs svorio kritimas *(anoreksija)*,
- konfūzija,
- nerimas,
- nuotaikos svyravimai,
- mėginimas nusižudyti,
- konvulsijos,
- širdies raumens liga (*kardiomiopatija)*,
- pagreitėjęs širdies plakimas,
- nereguliarus, greitas širdies plakimas ar pulsas *(palpitacija)*,
- staigus dusulys *(bronchų spazmai)*,
- dusulys *(dispnėja)*,
- pankreatitas (žr. „Specialių atsargumo priemonių reikia"),
- galimas tam tikro kepenų fermento (gamma GT) ir raudonojo - geltonojo pigmento (bilirubino), kuris gaminamas kepenyse, padidėjimas (tai rodys kraujo tyrimai),
- hepatitas,
- odos spalvos pokyčiai,
- menstruacijų ciklo sutrikimai,
- krūtinės skausmas,
- bendras negalavimas,
- prakaitavimas,
- svorio kritimas.

5. KAIP LAIKYTI BETAFERON

Laikyti ne aukštesnėje kaip 25 °C temperatūroje. Negalima užšaldyti.

Ant dėžutės nurodytam tinkamumo laikui pasibaigus, vaisto vartoti negalima.

Paruoštą tirpalą reikia nedelsiant suvartoti. Tačiau, jei tai neįmanoma, tirpalą galima laikyti 2–8 ° C temperatūroje (šaldytuve) 3 valandas.

Laikyti vaikams nepasiekiamoje ir nepastebimoje vietoje.

Pastebėjus dalelių arba pakitus spalvai, Betaferon vartoti negalima.

Vaistų negalima išpilti į kanalizaciją arba išmesti su buitinėmis atliekomis. Kaip tvarkyti nereikalingus vaistus, klauskite vaistininko. Šios priemonės padės apsaugoti aplinką.

6. KITA INFORMACIJA

Betaferon sudėtis

Veiklioji medžiaga yra beta-1b interferonas, 250 mikrogramų mililitre paruošto tirpalo.

Pagalbinės medžiagos yra
- milteliuose: manitolis ir žmogaus albuminas**,**
- tirpiklyje (5,4 mg/ml (0,54 % (m/V)) natrio chlorido tirpalas): natrio chloridas, injekcinis vanduo.

Betaferon milteliai tiekiami 3 mililitrų buteliuke, kuriame yra 300 mikrogramų (9.6 milijonai TV) beta-1b interferono. Pagaminto tirpalo kiekviename mililitre yra 250 mikrogramų (8 milijonai TV) beta-1b interferono.

Betaferon tirpiklis tiekiamas 1,2 ml užpildytame švirkšte, jame yra 1,2 ml natrio chlorido tirpalo 5,4 mg/ml (0,54 % (m/V)).

Betaferon išvaizda ir kiekis pakuotėje

Betaferon yra sterilūs balti arba balkšvi milteliai injekciniam tirpalui.

Betaferon tiekiamas pakuotėse po:

– 5 buteliukus beta-1b interferono ir 5 tirpikliu (natrio chlorido tirpalu) užpildytus švirkštus arba
– 15 buteliukų beta-1b interferono ir 15 tirpikliu (natrio chlorido tirpalu) užpildytų švirkštų.

Rinkodaros teisės turėtojas ir gamintojas

Bayer Schering Pharma AG, D-13342 Berlin, Vokietija

Jeigu apie šį vaistą norite sužinoti daugiau, kreipkitės į vietinį rinkodaros teisės turėtojo atstovą. Vietinių atstovų sąrašas pateiktas šio lapelio/brošiūros pabaigoje.

België/Belgique/Belgien	Bayer SA-NV	Tel. +32-(0)2-535 63 11
България	Байер България ЕООД	тел. +359-(0)2-81 401 01

Česká republika	Bayer s.r.o.	Tel: +420-2-71 730 661
Danmark	Bayer A/S	Tel.+45-45 235 000
Deutschland	Bayer Vital GmbH	Tel. +49-(0)214-30 513 48
Eesti	Bayer OÜ	Tel. +372-655 85 65
Ελλάδα	Bayer Ελλάς ABEE	Τηλ. +30-210-618 75 00
España.	Química Farmacéutica Bayer S.L.	Tel. +34-93-495 65 00
France	Bayer Santé	Tel. +33-(0)3-28 16 34 00
Ireland	Bayer Limited	Tel. +353-(0)1-2999 313
Ísland	Icepharma	Tel: +354-540 8000
Italia	Bayer S.p.A.	Tel. +39-02-3978 1
Κύπρος	NOVAGEM Limited	Τηλ: +357-22-747 747
Latvija	SIA Bayer	Tel.: +371-67 84 55 63
Lietuva	UAB Bayer	Tel.: +370-5-233 68 68
Luxembourg/Luxemburg	see België/Belgique/Belgien : Bayer SA-NV	Tél/Tel. +32-(0)2-535 63 11
Magyarország	Bayer Hungária KFT	Tel. +36-1-487 4100
Malta	Alfred Gera & Sons Ltd	Tel. +356-21 44 62 05
Nederland	Bayer B.V., Bayer Schering Pharma	Tel. +31-(0)297-28 06 66
Norge	Bayer AS	Tlf: +47-24 11 18 00
Österreich	Bayer Austria Ges.m.b.H.	Tel. +43-(0)1-711 460
Polska	Bayer Sp. z o.o.	Tel. +48-22-572 35 00
Portugal	Bayer Portugal S.A.	Tel. +351-21-416 42 00
România	SC Bayer SRL	Tel.: +40-(0)21-528 59 00
Slovenija	Bayer d.o.o.	Tel. +386-(0)1-58 14 400
Slovenská republika	Bayer, spol. s r.o.	Tel. +421-(0)2-59 21 31 11
Suomi/Finland	Bayer Oy, Bayer Schering Pharma	Puh./Tel.: +358-(0)20-78521
Sverige	Bayer AB	Tel. +46-(0)8-580 223 00
United Kingdom	Bayer plc	Tel.: +44-(0)1635-56 30 00

Šis pakuotės lapelis paskutinį kartą patvirtintas {MMMM/mm}.

Priedas. VAISTO ŠVIRKŠTIMASIS

Šios instrukcijos tikslas – paaiškinti, kaip paruošti Betaferon injekcijai ir kaip pačiam jį susišvirkšti. Atidžiai perskaitykite šią instrukciją ir nuosekliai jos laikykitės. Jūsų gydytojas arba jo padėjėjas išmokys Jus vaisto švirkštimosi technikos. Nebandykite švirkštis vaisto, kol nesate įsitikinę, kad supratote vaisto tirpalo ruošimo injekcijai ir švirkštimosi reikalavimus.

I DALIS. INSTRUKCIJA ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO

Instrukcija apima šiuos pagrindinius etapus:

A) Bendri patarimai.
B) Pasiruošimas injekcijai.
C) Ištirpinimo procesas, žingsnis po žingsnio.
D) Tirpalo įtraukimas.
E). Švirkštimas.
F) Glausta procedūros apžvalga.

A) Bendri patarimai

- **Geros pradžios!**

Jūs pastebėsite, kad per kelias savaites Jūsų gydymas taps natūralia Jūsų dienotvarkės dalimi. Pradžioje Jums gali pagelbėti šie nurodymai:

- Pasirinkite nuolatinę laikymo vietą, nepasiekiamą vaikų, patogią, kad visuomet galėtumėte lengvai rasti Betaferon ir kitas priemones.
- Smulkiau apie laikymo sąlygas žr. lapelio 5 skyrių „Kaip laikyti Betaferon”**.**
- Stenkitės injekciją atlikti tuo pačiu dienos metu. Tai padės geriau prisiminti ir lengviau numatyti laiko tarpą, kurio metu Jūs būsite netrukdomas.
- Daugiau informacijos apie Betaferon naudojimą rasite lapelio 3 skyriuje „Kaip vartoti Betaferon”.
- Kiekvieną dozę ruoškite tik tuomet, kai esate pasiruošęs injekcijai. Ištirpinus Betaferon, injekciją atlikite nedelsiant (jei Betaferon nesuvartojamas iš karto, apie laikymo sąlygas žr. lapelio 5 skyrių „Kaip laikyti Betaferon”).

- **Svarbios nuorodos, kurias turite prisiminti**

- Būkite nuoseklus – vartokite Betaferon kaip nurodyta 3 skyriuje „Kaip vartoti Betaferon”. Visuomet dozę patikrinkite du kartus.
- Švirkštus ir švirkšto šalinimo indą laikykite vaikams nepasiekiamoje vietoje, jei įmanoma, šias priemones užrakinkite.
- Niekuomet švirkštų ar adatų nevartokite pakartotinai.
- Visuomet laikykitės sterilumo (aseptikos) reikalavimų, kaip čia nurodyta.
- Panaudotus švirkštus meskite tik į tam skirtą šalinimo indą.

B. Pasiruošimas injekcijai

- **Injekcijos vietos pasirinkimas**

Prieš ruošdami injekciją nuspręskite, į kurią vietą leisite vaistą. Betaferon yra švirkščiamas į riebalinį sluoksnį tarp odos ir raumenų (t. y., subkutaniškai, apytiksliai 8-12 mm po oda). Tinkamiausios injekcijai yra neįsitempusios ir minkštos vietos, toliau nuo sąnarių, nervų ar kaulų, , pvz., pilvas, rankos, šlaunys ar sėdmenys.

Svarbu: nešvirkškite į vietas, kur skauda, yra gumbų, sumušimų, sukietėjimų, taip pat kur oda įdubusi, nubrozdinta, apšašusi, pakitusi jos spalva. Pasakykite gydytojui arba kitam sveikatos priežiūros darbuotojui apie pastebėtas šias ar kitas neįprastas būkles.

Kiekvienos injekcijos vieta turi būti keičiama. Jei atrodo, kad kai kurias vietas Jums sunku pasiekti, galite paprašyti šeimos narių ar draugų, kad padėtų šias injekcijas susišvirkšti. Vadovaudamiesi seka, pateikta priedo pabaigoje esančiame plane (žr. II. „Injekcijos vietos keitimas“), Jūs grįšite į pirmos injekcijos vietą po 8 injekcijų (16 dienų). Taip kiekviena injekcijos vieta pilnai išgis prieš atliekant kitą injekciją.

Vadovaukitės keitimo planu šio priedo pabaigoje, išmokite kaip pasirinkti injekcijos vietą. Taip pat yra pridedamas gydymo registravimo kortelės pavyzdys. Jis Jums padės prisiminti, kaip galite sekti injekcijos vietas ir datas.

- **Gydymas**

Jums bus reikalinga:
- 1 Betaferon buteliukas (su milteliais injekciniam tirpalui).
- 1 Betaferon skirtu skiedikliu (0,54 % (m/v) natrio chlorido tirpalu) užpildytas švirkštas.
- 21 numerio adata
- 30 numerio adata
- alkoholiu suvilgytos servetėlės

Taip pat jums reikės šalinimo indo panaudotiems švirkštams ir adatoms.
Odos dezinfekcijai naudokite tinkamą dezinfekavimo priemonę.

C. Ištirpinimo procesas, žingsnis po žingsnio

1 - Prieš pradėdami gerai nusiplaukite rankas vandeniu ir muilu.

2 - Atidarykite Betaferon buteliuką ir padėkite jį ant stalo. Geriau nesinaudokite nagu, nes jis gali lūžti – naudokitės nykščiu.

3 - Judindami alkoholiu suvilgytą servetėlę tik viena kryptimi, nuvalykite buteliuko viršų ir palikite ją ant buteliuko viršaus.

4 – Išimkite skiedikliu užpildytą švirkštą iš pakuotės. Sukdami nuimkite nuo užpildyto švirkšto galo dangtelį. Būkite atsargūs, kad nepaliestumėte atidengto švirkšto galo. Nestumkite stūmoklio.

5 - Išimkite iš pakuotės 21 numerio adatą ir tvirtai uždėkite ant švirkšto galo. Nuimkite nuo adatos apsauginį gaubtelį. Nelieskite adatos.

6. - Laikydami Betaferon buteliuką ant stabilaus pagrindo, lėtai stumkite švirkšto (su 1,2 ml skysčio) adatą per buteliuko kamštelį iki galo**.**

7 - Lėtai stumkite žemyn švirkšto stūmoklį, nukreipę adatą į buteliuko sienelę, kad skystis tekėtų vidine buteliuko sienele žemyn.
Švirkščiant skiediklį tiesiai ant miltelių susidarytų per daug putų.
Perkelkite visą skiediklį į buteliuką. Atleiskite stūmoklį.

8 - Suleidę į Betaferon buteliuką visą švirkšte esantį skiediklį, suimkite buteliuką nykščiu, smiliumi ir didžiuoju pirštu taip, kad švirkštas su adata remtųsi į delną ir švelniai pasukiokite buteliuką, kad Betaferon milteliai visiškai ištirptų.
Nekratykite buteliuko.

9 - Atidžiai apžiūrėkite tirpalą. Jis turi būti skaidrus ir be jokių dalelių. Jeigu mišinyje yra dalelių ar jo spalva pakito, išmeskite jį ir imkite iš pakuotės naują švirkštą ir buteliuką.

Jei yra putų (jos gali atsirasti per stipriai kratant ar sukiojant buteliuką), nejudinkite buteliuko tol, kol putos išnyks.

D. Tirpalo įtraukimas

10 - Norėdami vėl įtraukti tirpalą į švirkštą, pasukite švirkšto ir buteliuko komplektą taip, kad adata būtų nukreipta į viršų. Adatą buteliuko viduje šiek tiek pastumkite taip, kad adatos galas būtų pačiame buteliuko dugne.

Adatos galas turi būti tirpale. Lėtai traukite stūmoklį iki galo atgal, kad į švirkštą prisitrauktų tirpalo.

11 - Visi oro burbuliukai pakyla į tirpalo viršų. Pašalinkite juos švelniai pastuksendami švirkštą ir pastumkite stūmoklį iki 1 ml žymės arba gydytojo nurodyto kiekio.

Jei kartu su oro burbuliukais į buteliuką patenka per daug tirpalo, šiek tiek patraukite stūmoklį atgal, kad pritrauktumėte tirpalo atgal iš buteliuko į švirkštą. Tai darykite tol, kol oro burbuliukų nebeliks ir švirkšte bus 1 ml praskiesto tirpalo.

12 - Nuimkite adatą nuo švirkšto. Palikite adatą buteliuke.

13 - Paimkite 30 numerio adatą, išimkite ją iš pakuotės ir tvirtai uždėkite ant švirkšto galo (snapelio).

14 - Išmeskite buteliuką su likusiu jame tirpalu į atliekų indą.

15 - Dabar esate pasiruošę švirkšti.

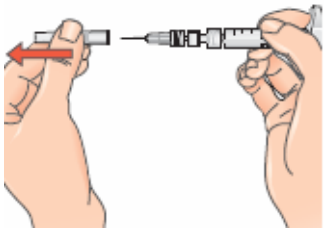
Jei dėl kokių nors priežasčių negalite švirkšti Betaferon nedelsiant, 3 valandas iki vartojimo galite laikyti švirkšte praskiestą tirpalą šaldytuve. Įsitikinkite, kad kol švirkštas yra laikomas šaldytuve, adatos gaubtelis yra tvirtai uždėtas. Nešaldykite tirpalo; sušvirkškite ne vėliau kaip po 3 valandų. Praėjus 3 valandoms, šiuos vaistus išmeskite ir paruoškite naują injekciją. Kai vartosite tirpalą, prieš švirkšdami sušildykite jį rankose, kad neskaudėtų.

E. Švirkštimas

1 - Parinkite injekcijos vietą (žr. pradžioje pateiktus patarimus ir šio priedo pabaigoje pateiktas diagramas) ir pasižymėkite ją savo gydymo registravimo kortelėje.

2 - Nuvalykite injekcijos vietos odą spiritiniu tamponu; palaukite, kol išdžius. Tamponą išmeskite.
Odai dezinfekuoti naudokite tinkamą dezinfekuojančią priemonę.

3 - Nuimkite nuo adatos gaubtelį jį patraukdami, o ne sukdami.

4 - Švelniai suimkite pirštais odą aplink dezinfekuotą injekcijos vietą (truputį ją pakeldami).

5 - Laikydami švirkštą kaip pieštuką ar strėlytę, staigiu tvirtu judesiu įsmeikite adatą į odą 90° kampu.

6 - Lėtai, tolygiai stumdami stūmoklį suleiskite vaistus (stūmoklį stumkite iki galo, kol švirkštas bus tuščias).

7- Išmeskite švirkštą į atliekų indą.

F. Glausta procedūros apžvalga

1. Išimkite reikiamą pakuotės turinį (1 buteliuką, 1 užpildytą švirkštą, 2 alkoholiu suvilgytas servetėles, 21 numerio adatą, 30 numerio adatą)
2. Nuimkite nuo buteliuko dangtelį ir alkoholiu suvilgyta servetėle nuvalykite guminį kamštį.
3. Išimkite iš pakuotės 21 numerio adatą ir uždėkite ant švirkšto, nuo kurio prieš tai nuėmėte dangtelį.
4. Perkelkite skiediklį iš švirkšto į buteliuką, įstumdami stūmoklį iki galo.
5. Apverskite švirkšto ir buteliuko komplektą, tada atitraukite stūmoklį, kad įtrauktumėte ištirpusį vaistą.
6. Nuimkite adatą nuo švirkšto, palikite adatą buteliuke ir abu išmeskite.
7. Išimkite iš pakuotės 30 numerio adatą ir uždėkite ant švirkšto.
8. Nuimkite adatos gaubtelį prieš pat švirkšdami – dabar esate pasiruošę švirkšti.

PASTABA: Sumaišius sušvirkšti reikia kiek galima greičiau (jei iš karto švirkšti neįmanoma, tirpalą laikykite šaldytuve ir sušvirkškite per 3 valandas). Negalima užšaldyti.

II DALIS. INJEKCIJOS VIETOS KEITIMAS

Kiekvienai injekcijai reikia pasirinkti naują vietą, kad ankstesniajai liktų laiko visiškai užgyti; tai padeda išvengti infekcijos. Kurias sritis patartina rinktis, aprašyta šio priedo pirmoje dalyje. Patartina prieš ruošiant švirkštą žinoti, kur ketinate švirkšti. Žemiau pateikta diagrama padės jums tinkamai keisti injekcijos vietą. Pavyzdžiui, pirmą kartą vaistus švirkškite į dešiniąją pilvo pusę, kitą kartą švirkškite į kairiąją, trečią kartą – į dešiniąją šlaunį ir taip toliau, kol išnaudosite visas diagramoje parodytas tinkamas kūno vietas. Užsirašykite, kur ir kada paskutinį kartą švirkštėte vaistus. Geriausias būdas tai daryti yra žymėti injekcijos vietą pridedamoje gydymo registravimo kortelėje.

Laikydamiesi schemos Jūs grįšite į pirmosios injekcijos vietą (pvz., dešiniąją pilvo pusę) po 8 injekcijų (16 dienų). Tai vadinama Keitimo ciklu. Mūsų plano pavyzdyje kiekviena sritis yra padalinta į 6 injekcijos vietas (iš viso susidaro 48 injekcijos vietos), kairė, dešinė, viršutinė, vidurinė ir apatinė kiekvienos srities dalys. Jei grįžtate į sritį po vieno Keitimo ciklo, pasirinkite tolimiausią injekcijos vietą šioje srityje. Jei sritį pradeda skaudėti, kreipkitės į gydytoją ar slaugytoją dėl kitų injekcijos vietų pasirinkimo.

<u>Keitimo planas:</u>

Kad Jums būtų lengviau tinkamai keisti injekcijos vietas, mes rekomenduojame registruoti injekcijos datą ir vietą. Jūs galite naudotis šiuo keitimo planu.

Iš eilės taikykite kiekvieną keitimo ciklą. Kiekvieną ciklą sudaro 8 injekcijos (16 dienų), iš eilės atliekamų nuo 1 srities iki 8 srities seka. Vadovaujantis šia seka, prieš atliekant kitą injekciją kiekviena injekcijos sritis visiškai išgis.

1 keitimo ciklas: Viršutinė kairė kiekvienos srities dalis.

2 keitimo ciklas: Žemiausia dešinė kiekvienos srities dalis.

3 keitimo ciklas: Vidurinė kairė kiekvienos srities dalis.

4 keitimo ciklas: Viršutinė dešinė kiekvienos srities dalis.

5 keitimo ciklas: Žemiausia kairė kiekvienos srities dalis.

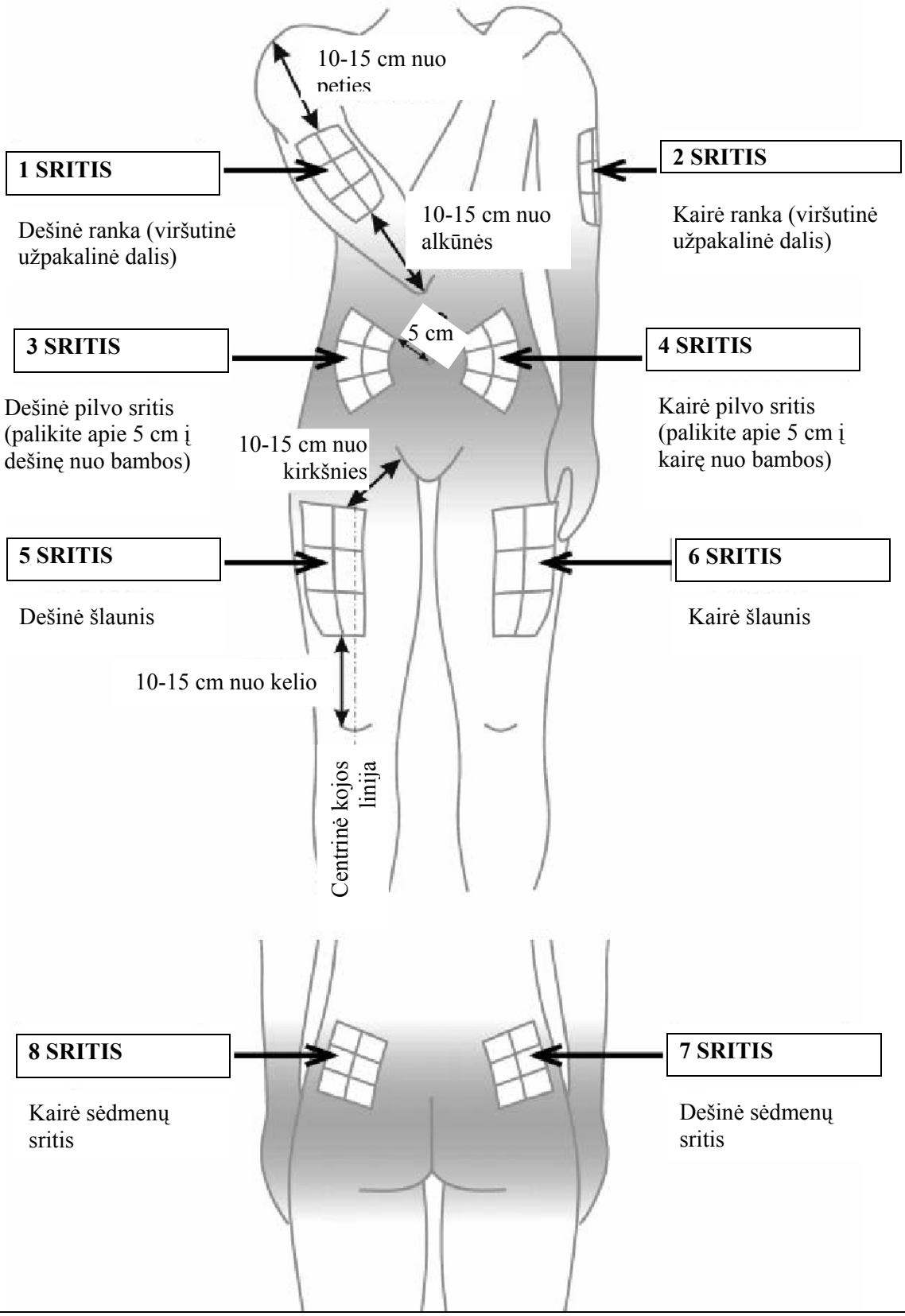
6 keitimo ciklas: Vidurinė dešinė kiekvienos srities dalis.

III DALIS. BETAFERON *gydymo registravimo kortelė*

Instrukcijos injekcijos vietų ir datų registravimui
Pradėkite pirma injekcija.

Pasirinkite injekcijos vietą. Jei jau vartojote Betaferon, pasirinkite sritį, kuri nebuvo naudota paskutinio keitimo ciklo metu, t.y. per paskutines 16 dienų.
Po injekcijos pažymėkite vartotą injekcijos vietą ir datą Jūsų injekcijos įrašų lentelėje (žr. pavyzdį: „Injekcijos vietų ir datų registravimas“).

KEITIMO PLANAS

GYDYMO REGISTRAVIMO KORTELĖS PAVYZDYS:

Injekcijos vietos ir datos registravimas

